

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Lainsäädäntökatsaus

Jarmo Muurman
Ympäristöneuvos
29. Valtakunnalliset jätehuoltopäivät
6.-7.10.2015 Tampere

Annetut säädökset 2015

Säädös	Annettu/ voimaan	Keskeinen sisältö
Jäteverolain muutos (1072/2014)	s-2014 1.1.2015	- Vero 2015 alusta 55 euroa tonnilta
Jäteasetuksen muutos (86/2015)	5.2.2015 20.2.2015	- Säännöksiä jätteen vaaraominaisuuksista ja yleisempien jätteiden sekä vaarallisten jätteiden luettelosta muutetaan - Jätteen siirtoasiakirjanmenettelyä ja jätteen keräystoiminnasta annettavan ilmoituksen sisältövaatimuksia täsmennetään - Alueellisen jätesuunnitelman sisältövaatimuksia muutetaan
VNA romuajoneuvoista sekä vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta ajoneuvoissa (123/2015)	12.2.2015 27.2.2015	- Vastaanottoaikkojen määrä ja kierrätystavoitteet - Asetusten mahdollinen yhdistäminen - Eräiden teknisten vaatimusten osalta suora viittaus direktiiviin - Markkinavalvontaviranomaiseksi Trafi?
Valtioneuvoston asetus jätteen polttamisesta, kaivannaisjätteistä, kaatopaikoista, paristoista ja akuista (3 ja 11 §:t) ja sähkö- ja elektroniikka-laiteromusta (9 §) muuttamisesta.	5.2.2015 20.2.2015	- Nykyisiin asetuksiin tehdään viittauksia koskevia muutoksia ja muita vähäisiä lähinnä tekniluonteisia täsmennyksiä, jotka johtuvat 1.9.2014 voimaan tulleesta uudesta ympäristönsuojelulaista ja eräistä muista jätelaan liittyvistä säädösmuutoksista.

Valmisteltavana olevat säädökset

Säädös	lausunnoille	annetaan/ voimaan	keskeinen sisältö
VNA jätteiden käytöstä maarakentamisessa (591/2006)	Syksy 2015	k-2016/ Kevät-kesä 2016	<ul style="list-style-type: none"> - Soveltamisalan laajentaminen, uudet materiaalit, ilmoitusmenettelyn tarkistaminen ja laadunvarmistuksen tiukentaminen - Selvitykset valmistuvat lokakuussa (tietojen keruu ja analysointi, metsäteollisuuden jätejakeet)
VNA maa-ainesten hyötykäytöstä	Kesä/syksy 2016	s-2016/ 2017	<ul style="list-style-type: none"> - Tavoitteena edistää rakentamisen maa-ainesten hyötykäyttöä - Millä edellytyksillä erilaisia maa-aineksia voidaan hyödyntää
Jätteenpolttoasetuksen (151/2013) muutos	Kevät 2015	s-2015/ s-2015	<ul style="list-style-type: none"> - 1 §:ään ehdotetulla muutoksella täsmennettäisiin jätelain 5 §:n 3 momentin 5 kohdassa olevaa jätedirektiivin arviointiperustetta, jonka nojalla osaltaan ratkaistaan, milloin kaasutuslaitoksessa tuotettu puhdistettu kaasu lakkaa olemasta jätettä - Notifioitavana, syyskuun loppu
EU:n jätteensiirtoasetuksen muutosasetuksesta johtuvat muutokset jätelakiin ja -asetukseen	6-8/2015	s-2015/ 1.1.2016	<ul style="list-style-type: none"> - Valvontasuunnitelman valmistelu - Viranomaisyhteistyö - Lausunnolla, määräaika 28.8 - HE eduskuntaan lokakuun puolivälissä
Jäteverolain muutos (1126/2010)	Syksy 2015	s-2015/ 1.1.2016	<ul style="list-style-type: none"> - Vero vuoden 2016 alusta 70 euroa tonnilta - Siistausliete veronalaiseksi - Rikinpoistojätteen veronalaisuus yhdenmukaiseksi (lietemäinen rikinpoistojäte veronalaiseksi)

Tulevat lainsäädäntöhankkeet ja oppaat

■ Valmistelua odottavat lainsäädäntöhankkeet

- VNp PCB/PCT –jätteistä (711/1998)
- VNp hammashoidon amalgaamijätteistä (112/1997)
- Jätevalvonnan maksullisuus
- Erityistilanteiden jätehuolto
 - ✓ Jätealan huoltovarmuustoimikunnan on valmistellut selvityksen häiriötilanteiden jätehuollosta, joka sisältää ehdotuksia lainsäädännön ja jätehuollon järjestämisen kehittämiseksi.
- Öljyjätehuollon lainsäädännön uudistaminen
 - ✓ Selvitys öljyjätehuollon toimivuudesta ja järjestämisvaihtoehdoista, SYKE, 3/2015

■ Valmisteltavana olevat oppaat

- Jätteiden vaaraominaisuuksien arviointi -opas, lausunnolla, määräaika 15.9
- POP-asetuksen soveltamisopas, hallinnon sisäinen kommentointi lokakuu, lausunnolle marraskuussa, opas valmis alkuvuonna 2017, SYKE
- Kaivetut maa-ainekset – jäteluonne ja käsittely. Muistio. 3.7.2015
http://www.ym.fi/fi-FI/Ymparisto/Lainsaadanto_ja_ohjeet/Jatelainsaadanto
- Yhdyskuntajätehuoltoon liittyvän lainsäädännön toimeenpano-opas, määräaika jatkettu lokakuun loppuun 2015, YM

EU:ssa valmistelussa olevat aloitteet

- Toimintasuunnitelma kiertotaloudesta (tuotanto, tuotesuunnittelu, kulutus, markkinat)
 - Valmistelun tavoitteet ja aikataulun KOM julkaisi toukokuun alussa (*scoping note, roadmap*)
 - Julkinen kuuleminen, määräaika oli 20.8
- Tarkistettu ehdotus jätealan direktiivien uudistamisesta
 - Komission kysely kiertotaloutta edistävästä keskeisistä toimista ja jätedirektiivin uudistamiseen liittyvistä keskeisistä kysymyksistä, määräaika 10.9
 - Jätemarkkinoiden toimivuutta koskeva julkinen kuuleminen, määräaika 4.9
- Ehdotus vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta sähkö- ja elektroniikkalaitteissa (RoHS) –direktiivin soveltamisalan muuttamiseksi
- Tiedonanto Waste to Energy
 - Vuoden 2016 loppuun mennessä, julkinen kuuleminen

Jätelainsäädännön ja sitä sivuavat HO - tavoitteet

- Kunnille jätelaissa annetut yksinoikeudet rajataan asumisessa syntyviin jätteisiin alueelliset erityispiirteet huomioiden
- Yhdyskuntajätteen kierrätysaste nostetaan vähintään 50 prosenttiin (hallituskauden aikana)
- Kohtuullistetaan kierrätyspohjaisten ratkaisujen ominaisuuksiin liittyvää sääntelyä
- Säädetään kierrätyskelpoiselle jätteelle kaatopaikkakielto vuodesta 2025 lähtien
- Sallitaan hevosen lannan käyttö energiatuotannossa
- Lisätään ravinteiden talteenottoa erityisesti Itämeren ja muiden vesistöjen kannalta herkillä alueille siten, että vähintään 50 prosenttia lannasta ja yhdyskuntajätevesilietteestä saadaan kehittyneen prosessoinnin piiriin vuoteen 2025 mennessä

Hallitusohjelman jätelainsäädäntöhankkeet (1/6)

- **Kunnille jätelaissa annetut yksinoikeudet rajataan asumisessa syntyviin jätteisiin alueelliset erityispiirteet huomioiden**
 - Vaikutusarvioinnin kilpailutus avattu 14.9, avoinna 16.10 asti.
 - ✓ Vastuunjaon muutoksen vaikutuksia mm. etusijajärjestyksen toteutumiseen, jätehuollon riittävän ja monipuolisen infrastruktuurin varmistamiseen, jätehuoltopalveluiden saatavuuden ja jatkuvuuden turvaamiseen, kuntatalouteen sekä jätealan yritystoiminnan ja innovaatioiden edistämiseen arvioidaan monipuolisesti ja perusteellisesti.
 - ✓ Selvitetään myös yhteydet hankinta- ja kilpailulainsäädäntöön
 - Selvitetään ja arvioidaan muita jätelain muutostarpeita
 - Hallituksen esitys 10/2016

Hallitusohjelman jätelainsäädäntöhankkeet (2/6)

- **Yhdyskuntajätteen kierrätysaste nostetaan vähintään 50 prosenttiin (hallituskauden aikana)**
 - Valmistellaan **valtakunnallinen jätesuunnitelma**, jossa määritetään kansalliset jätehuollon, jätteen synny ehkäisyn ja kierrätyksen tavoitteet ja toimenpiteen vuosille 2017-2022.
 - ✓ työpajat 9-10/2015, sidosryhmäkuulemiset k-2016
 - ✓ lausunnolle 10-11/2016, vnp 12/2016
 - **Selvitettäviä toimia ja ohjauskeinoja kierrätyksen edistämiseksi** mm. erilliskeräysvelvollisuuden laajentaminen, sekajätteen käsittelyvelvoite ennen polttoa, alueellisten tavoitteiden asettamista ja jätteenpolton rajoittaminen
 - ✓ Toimia selvitetään osana VALTSU:aa
 - ✓ VN TEAS –hanke, tekijä haetaan julkisella kilpailulla
 - Kysynnän edistäminen – julkiset hankinnat, kokeilujen tukeminen, investointiavustukset käsittelylaitoksille
 - ✓ Toteutetaan kokeiluhankkeita

Hallitusohjelman jätelainsäädäntöhankkeet (3/6)

■ Kohtuullistetaan kierrätyspohjaisten ratkaisujen ominaisuuksiin liittyvää sääntelyä

- Valtioneuvoston asetuksen eräiden jätteiden käytöstä maarakentamisessa, MARA (591/2006) uudistamista siten, että sen soveltamisalaa laajennetaan uusiin käyttökohteisiin ja materiaaleihin (jätejakeisiin)
- Uutta asetus, jolla kevennetään maa-ainesjätteiden hyödyntämistä rakentamisessa
 - ✓ SYKE:n selvitys meneillään, määräaika 12/2015
- Selvitystä kansallisten ei enää jätettä (EoW) säädösten tarpeesta ja vaikuttavuudesta sekä käytöstä ja tuloksista eräissä EU-maissa.
 - ✓ Kilpailukykyä ja vihreää kasvua kiertotaloudesta (KIVIKI), SYKE, VTT ja OY Thule Instituutti, määräaika 15.3.2016, VNTEAS -hanke

Hallitusohjelman jätelainsäädäntöhankkeet (4/6)

■ Säädetään kierrätyskelpoiselle jätteelle kaatopaikkakielto vuodesta 2025 lähtien

- Selvitetään orgaanisen jätteen kaatopaikkarajoituksen (-kiellon) toimeenpanon vaikutuksia erityisesti mitä jätejakeita sijoitetaan edelleen kaatopaikalle sekä arvioidaan tarkoituksenmukaisia toimia kierrätyskelpoisen jätteen kaatopaikalle sijoittamisen rajoittamiseksi.
- Vaihtoehtojen ja vaikutusten tarkastelu.
- Valmistelussa huomioitava komission esityksen sisältö.
- Mahdolliset lainsäädäntömuutokset toteutetaan 2017-2018.

Hallitusohjelman jätelainsäädäntöhankkeet (5/6)

■ Sallitaan hevosen lannan käyttö energiatuotannossa

- HO keskeisenä tavoitteena on ravinteiden kierrätys ja lannan kierrätykselle on asetettu 50 %:n tavoite.
- Hevosenlanta tulisi muiden kotieläinten lannan tapaan ensisijaisesti saattaa kehittyneen käsittelyn piiriin ja kierrättää lannan ravinteet, ja asetetaan sille tavoite.
 - ✓ Organisoidaan hevosen lannan ravinteiden kierrätys tarkoituksenmukaisilla tallien ja tuottajien yhteistyöjärjestelyillä, joissa varmistetaan ravinteiden hyödyntäminen biokaasulla tai tarvittaessa lannan poltolla.
- Selvitetään hevosen lannan polton laajuutta, laitosten kokoa ja lainsäädäntöä, minkä lainsäädännön nojalla polttoa toteutetaan Ruotsissa ja eräissä muissa maissa.
- Käynnistetään välittömästi keskustelut EU:n komission kanssa hevosenlannan polton mahdollistamisesta joko EU:n sivutuotelainsäädäntöä muuttamalla tai kansallisella säädöksellä.

Hallitusohjelman jätelainsäädäntöhankkeet (6/6)

- **Lisätään ravinteiden talteenottoa erityisesti Itämeren ja muiden vesistöjen kannalta herkillä alu-eilla siten, että vähintään 50 prosenttia lannasta ja yhdyskuntajätevesilietteestä saadaan kehittyneen prosessoinnin piiriin vuoteen 2025 mennessä**
 - Alueelliset ravinteiden kierrätysuunnitelmat kohdealueilla.
 - Toteutetaan kokeiluohjelma, jossa rahoitetaan uusiutuvaan energiaan ja ravinteiden kierrätykseen liittyvää tuotekehitystä ja innovaatiota sekä demonstraatio- ja referenssihankkeita.
 - Käynnistetään 1–2 pilottihanketta, joissa toteutetaan täysimittakaavaisen koekohteen rakentaminen noin 20 000–50 000 asukkaan jätevedenpuhdistamon lietteille fosforin erottamiseksi tuhkasta lannoitevalmisteena käytettäväksi ja fosforin ja typen jalostamista lannoitevalmisteksi mädätetyistä lietteistä.
 - Hallituksen ravinteiden kierrätystavoitteiden varmistamiseksi ja maaseudun kehittämisohjelman toimien täysmääräiseksi hyödyntämiseksi toteutetaan ”Maatalouden ravinteet hyötykäyttöön” – hankkeen (MMM) sekä ravinteiden kierrätysohjelman (RAKI; YM) toinen vaihe (2016–2019).

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Lisätietoja

www.ymparisto.fi

Jarmo Muurman
Jarmo.Muurman@ymparisto.fi